

Баранецька М.А.

студентка

Ливдар М.В.

к.е.н., доцент

Національний університет «Львівська політехніка»

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО ВАЛЮТНОГО РИНКУ

Міжнародний валютний ринок являє собою офіційний фінансовий центр, де зосереджена купівля-продаж валют і цінних паперів у валюті на основі попиту і пропозиції на них. Це складова сфери обміну національної та міжнародної економіки, в якій здійснюється торгівля національними та наднаціональними грошовими одиницями і валютними цінностями, що обслуговують міжнародні платіжні операції[1].

Дедалі більшого значення набувають конверсійні валютні операції, адже розвиток сучасних економічних відносин відбувається в умовах глобалізації усіх сфер господарського життя. Сьогодні, необхідність у даних операціях виникає зі зростанням обсягів транскордонних торговельних операцій, також дані операції надають можливість отримати значні прибутки. Враховуючи це постає потреба в оцінці обсягів та структури операцій на міжнародному валютному ринку.

Як свідчать дослідження зовнішньоторговельний обіг валютного ринку у квітні 2016р. порівняно з 2013р. знизився та становить 5,067трлн. доларів США, в той час як у 2013р. – 5,357трлн. доларів США.

Таблиця 1

Середньоденні обороти міжнародного валютного ринку[2]

Показники (млрд. дол. США)	Роки					
	2001	2004	2007	2010	2013	2016
Всього	1239	1934	3324	3973	5357	5067
Спот транзакції	386	631	1005	1489	2047	1652
Форвардні операції	130	209	362	475	679	700
Свопи	656	954	1714	1759	2240	2378
Опціони та інші інструменти	7	21	31	43	54	82
Операції на біржах	60	119	212	207	337	254

Торговельна активність змінювалася нерівномірно по основних категоріях фінансових інструментів. Зокрема, обсяги торгів спот угод і валютних свопів, розвивалися в протилежних напрямках. Торговельна активність спот операцій впала на 19% до \$ 1,7 трлн в день в квітні 2016 р. Це перший раз з 2001 року, що спот-оборот впав у порівнянні з попередніми роками. Частка угод спот в загальному обороті валютного ринку знизилася на 5 процентних пунктів в період з квітня 2013 року по квітень 2016 року до 33%. Це зниження спот-торгів був головним двигуном в цілому падінні глобального обороту в іноземній валюті в порівнянні з 2013 роком. Процентні свопи залишаються найбільш торговельним інструментом, при цьому їх частка в обороті зростає на 5 процентних пунктів до 47%

Торговельна активність нерівномірно змінювалась і в інших частинах ринку позабіржових похідних інструментів. Обсяг торгів з форвардними операціями виріс 1 процентний пункт до 14% так як і обсяг торгів валютних свопів виріс до \$ 96 млрд в 2016 році, збільшення на 79% в порівнянні з \$ 54 млрд в 2013 році. На відміну від цього, обсяг торгів з опціонами в 2016 році знизився 1% порівняно з 2013 р.

Основну частку на міжнародному валютному ринку займають операції не фінансових інституцій, на частку яких доводилося 51% обороту в квітні 2016 р. Проте, частка торгівлі міжбанківських операцій збільшилась вперше з 1995 року та склала в середньому \$ 2,1 трлн

у квітні 2016 року, збільшилася з 39% обороту в іноземній валюті в квітня 2013 року до 42% в квітні 2016 року. Ріст був в основному за рахунок збільшення торгівлі валютних свопів.

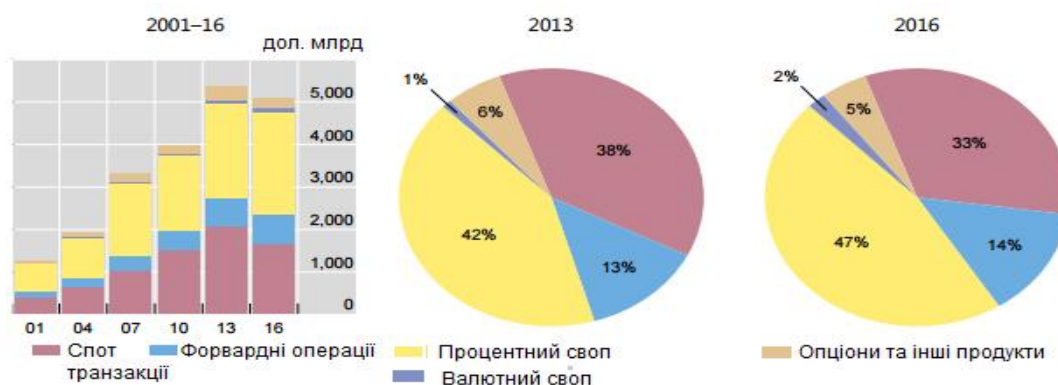

Рис. 2 Динаміка і структура операцій на міжнародному валютному в розрізі фінансових інструментів[2]

Частка торгівлі інших фінансових інституцій знизилася в період між 2013 і 2016 роках. 22% світового обороту припадає на непідзвітні банки - невеликі і регіональні банки, які служать в якості клієнтів великих банків валютного ринку, але не беруть участі в прийнятті рішень.

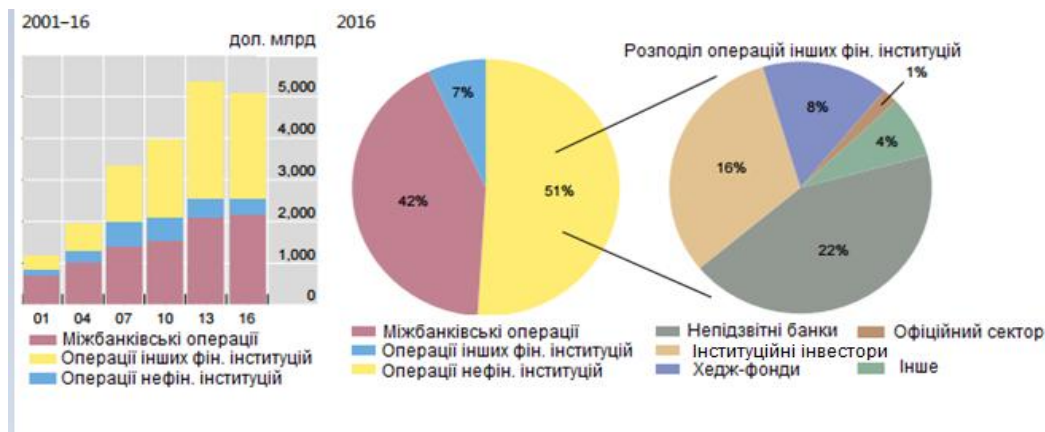

Рис. 3 Динаміка і структура операцій на міжнародному валютному в розрізі фінансових інститутів[2]

Інституційні інвестори, страхові компанії та пенсійні фонди, додатково збільшили свою частку торговельних операцій з валютою по відношенню до хедж-фондів. Інституційні інвестори займали 16% денного обороту в квітні 2016 року, в порівнянні з часткою валютних торгів хедж-фондів 8%. Зростання частки торгівлі інституційних інвесторів відбулось в основному через збільшення їх використання валютних свопів.

Таблиця 2

Середньоденні обороти валютного ринку за видами валют, % [2]						
Валюта	2001	2004	2007	2010	2013	2016
USD	89,86	88,01	85,60	84,86	87,04	87,58
EUR	37,91	37,41	37,04	39,04	33,41	31,39
JPY	23,53	20,83	17,25	18,99	23,05	21,62
GBP	13,05	16,50	14,87	12,88	11,82	12,80
AUD	4,32	6,02	6,62	7,59	8,64	6,87
CAD	4,49	4,20	4,29	5,28	4,56	5,14
CHF	5,98	6,03	6,82	6,30	5,16	4,80
Інші валюти	20,84	20,91	27,07	24,20	24,10	25,80

Обсяги операцій на ринку у доларах США помітно зростають у 2016 р. порівняно зі значним падінням у 2010р. Найбільше зростання обсягів операцій було у співвідношенні євро до японської єни, а найбільший спад до фунтів стерлінгів.

1. Бодрова Н. Е. Валютний ринок: стан, проблеми, перспективи / Н. Е. Бодрова // *Економіка*. – 2012. - № 1. –с. 102 – 114.

2. Офіційний веб-сайт Банку міжнародних розрахунків/*Foreign exchange and derivatives market activity in 1998 – 2017 [Електронний ресурс]*. - Режим доступу: <https://www.bis.org>.

Білоножко М.М.

аспірант

Харківського національного університету будівництва та архітектури

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Сільське господарство є пріоритетною галуззю економічного розвитку України. Україна має потужний аграрний природно-ресурсний потенціал, так на країну припадає 25% чорноземів світу. Аграрний сектор у 2016 році сформував понад 20% ВВП країни. [1] Щороку зростає інвестиційна активність, підвищується рівень динамічності підприємницького середовища в аграрній сфері, що є фактором посилення конкурентної боротьби, де одним з головних інструментів є управління витратами та розробка найбільш ефективного механізму управління витратами саме для конкретного підприємства.

Управління витратами – це процес цілеспрямованого формування усіх видів витрат при постійному контролю їх рівня та стимулювання їх зниження. А механізм управління витратами передбачає застосування певних методів та інструментів, за допомогою яких вивчають витрати та досліджують їх поведінку для ефективного управління ними.

Об'єктом механізму управління витратами являються сукупність витрат підприємства, процес їх формування та зниження, а суб'єктом – керівники та спеціалісти підприємства які беруть участь у виконанні окремих функцій або елементів управління витратами. Метою формування ефективного механізму управління витратами є підвищення ефективності роботи підприємства на основі застосування заходів, спрямованих на економію всіх видів ресурсів та максимізацію віддачі від них, при умові збереження, або підвищення якості продукції (робіт, послуг).[2]

Важливе значення при управлінні витратами має галузева приналежність підприємства і умови функціонування конкретного підприємства, що дозволить в більшій мірі врахувати особливості механізму управління витратами даного господарюючого суб'єкта. Проведений аналіз аграрного сектору економіки і дослідження специфіки сільськогосподарських підприємств, дозволяють охарактеризувати особливості механізму управління витратами на такому підприємстві:

– необхідність управління витратами на всіх рівнях управління: стратегічному, тактичному і оперативному, викликана тривалістю виробничого циклу сільськогосподарської продукції;

– труднощі в плануванні витрат зумовлені тим, що головним засобом виробництва є земля і біологічні фактори – рослини і тварини. Виробничі процеси тісно переплітаються з біологічними, на результати яких великий вплив мають погодно-кліматичні умови. Головний засіб – це земля, тому що вона є незамінним засобом сільськогосподарського виробництва. Використовується і відновлюється лише її родючість, тобто здатність забезпечувати рослини поживними речовинами, необхідними для їх росту. Тому неприйнятний традиційний спосіб планування, заснований на нормативах;